

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο Σχέδιο Νόμου «Κύρωση του Πρωτοκόλλου υπ' αριθμ. 15 το οποίο τροποποιεί τη «Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών» :

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Το υποβαλλόμενο Σχέδιο Νόμου αποβλέπει στη νομοθετική κύρωση του Πρωτοκόλλου υπ' αριθμ. 15, το οποίο τροποποιεί τη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ).

Το εν λόγω Πρωτόκολλο αποτελεί συνέχεια της Διακήρυξης που υιοθετήθηκε στη Διάσκεψη Υψηλού Επιπέδου για το Μέλλον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) που πραγματοποιήθηκε στο Μπράιτον στις 19 και 20 Απριλίου 2012, καθώς επίσης και των Διακηρύξεων που υιοθετήθηκαν στις Διασκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στο Ιντερλάκεν στις 18 και 19 Φεβρουαρίου 2010 και στη Σμύρνη στις 26 και 27 Απριλίου 2011.

Πρόκειται για Πρωτόκολλο τροποποιητικό της ΕΣΔΑ και, συνεπώς, για τη θέση του σε ισχύ, απαιτείται η επικύρωσή του από όλα τα κράτη μέρη στη Σύμβαση.

Με το 15^ο Πρωτόκολλο προστίθεται νέα παράγραφος στο Προοίμιο της ΕΣΔΑ αναφορικά με την αρχή της επικουρικότητας και το περιθώριο εκτίμησης των κρατών μερών στη Σύμβαση και τροποποιούνται ορισμένες διαδικαστικού χαρακτήρα διατάξεις της ΕΣΔΑ. Ειδικότερα:

Το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου εισάγει στο τέλος του Προοιμίου της ΕΣΔΑ μια νέα παράγραφο, στην οποία γίνεται ρητή αναφορά σε μια θεμελιώδη αρχή που διέπει το μηχανισμό της ΕΣΔΑ, την αρχή της επικουρικότητας, και σε ένα σημαντικό εργαλείο που έχει διαπλάσει και χρησιμοποιεί ήδη από τα πρώτα του βήματα το ΕΔΔΑ, την αναγνώριση ενός περιθωρίου εκτίμησης των κρατών κατά την εφαρμογή της Σύμβασης, αναλόγως των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και των επίδικων δικαιωμάτων. Σκοπός της εν λόγω προσθήκης είναι να επιβεβαιωθεί, κατά τρόπο διαφανή και προσιτό σε όλες τις πλευρές, ότι η πρωταρχική ευθύνη διασφάλισης των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στην ΕΣΔΑ και τα Πρωτόκολλα αυτής ανήκει στα κράτη μέρη, οι αρχές των οποίων βρίσκονται εν προκειμένω, κατ' αρχήν, σε καλύτερη θέση από ένα διεθνές δικαστήριο για την εκτίμηση των αναγκών και των συνθηκών που επικρατούν σε αυτά. Το ως άνω περιθώριο εκτίμησης υπόκειται στο μηχανισμό εποπτείας του συστήματος της ΕΣΔΑ. Στο πλαίσιο αυτό το Δικαστήριο, ενεργώντας ως εγγυητικός δικαιοδοτικός μηχανισμός για τα πρόσωπα των οποίων τα δικαιώματα και οι ελευθερίες δεν διασφαλίζονται στο εθνικό επίπεδο, ελέγχει κατά πόσον οι αποφάσεις που υιοθετήθηκαν από τις εθνικές αρχές είναι συμβατές με την ΕΣΔΑ, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το περιθώριο εκτίμησης των κρατών.

Το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου τροποποιεί το άρθρο 21 της ΕΣΔΑ, θεσπίζοντας όριο ηλικίας 65 ετών για τους υποψήφιους δικαστές του ΕΔΔΑ και προσδιορίζοντας το χρονικό σημείο κατά το οποίο θα καθορίζεται εάν πληρούται η ως άνω προϋπόθεση. Συγχρόνως, καταργεί το άρθρο 23 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, το οποίο προβλέπει ότι η θητεία των δικαστών λήγει μόλις αυτοί συμπληρώσουν το 70ο έτος.

Το άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου τροποποιεί το άρθρο 30 της ΕΣΔΑ σχετικά με την παραίτηση Τμήματος του ΕΔΔΑ υπέρ του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης του Δικαστηρίου, απαλείφοντας την προϋπόθεση να μην αντιτίθεται ένας από τους διαδίκους. Σκοπός της τροποποίησης αυτής είναι να συμβάλει στη συνοχή της νομολογίας του ΕΔΔΑ και να επιταχύνει τη διαδικασία σε περίπτωση υποθέσεων που εγείρουν σοβαρό ζήτημα ως προς την ερμηνεία της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων ή για τις οποίες ενδέχεται να υπάρξει μεταστροφή της νομολογίας του Δικαστηρίου.

Το άρθρο 4 του Πρωτοκόλλου τροποποιεί το άρθρο 35 παρ. 1 της ΕΣΔΑ συντομεύοντας την προθεσμία για την άσκηση ατομικής προσφυγής ενώπιον του ΕΔΔΑ από έξι σε τέσσερις μήνες από την ημερομηνία της τελεσιδικίας της εσωτερικής απόφασης. Υπέρ της συντομότερης αυτής προθεσμίας συνηγόρησαν, αφενός η ανάπτυξη ταχύτερων τεχνολογιών επικοινωνίας και, αφετέρου, το γεγονός ότι αντίστοιχες προθεσμίες προβλέπονται στην εσωτερική νομοθεσία των κρατών μερών.

Το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου τροποποιεί την υποπαράγραφο β) της παραγράφου 3 του άρθρου 35 της Σύμβασης, ούτως ώστε το Δικαστήριο να μπορεί να κηρύσσει απαράδεκτη μια ατομική προσφυγή όταν εκτιμά ότι ο προσφεύγων δεν έχει υποστεί σημαντική βλάβη (εκτός εάν ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά ορίζονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτοκόλλα της, απαιτεί την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας), ακόμα και στην περίπτωση που η σχετική υπόθεση δεν έχει εξετασθεί δεόντως από εσωτερικό δικαστήριο. Σκοπός της ρύθμισης αυτής είναι να ενισχυθεί ακόμα περισσότερο η εφαρμογή της αρχής, σύμφωνα με την οποία το Δικαστήριο δεν μπορεί να ασχολείται με θέματα ήσσονος σημασίας (“de minimis non curat praetor”).

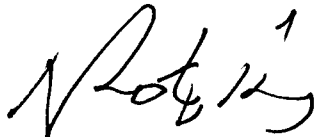
Τα άρθρα 6, 7 και 9 του Πρωτοκόλλου περιέχουν τις συνήθεις τελικές διατάξεις των συμβατικών κειμένων που υιοθετούνται στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου, τέλος, περιέχει μεταβατικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή και τη θέση σε ισχύ των ουσιαστικών διατάξεων του Πρωτοκόλλου.

Θέτοντας τα ανωτέρω υπόψη της Βουλής των Ελλήνων, εισηγούμεθα την ψήφιση του ανωτέρω Σχεδίου Νόμου.

Αθήνα, 21 Μαρτίου 2018

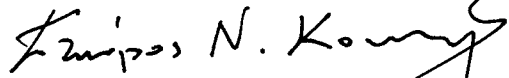
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ν. ΚΟΤΖΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Σ. ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Γ. ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ